

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİMLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLAR

Hazırlayan

Doç. Dr. Adnan BOYACI

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

EĞİTİM

ÖĞRENME

DAVRANIŞ

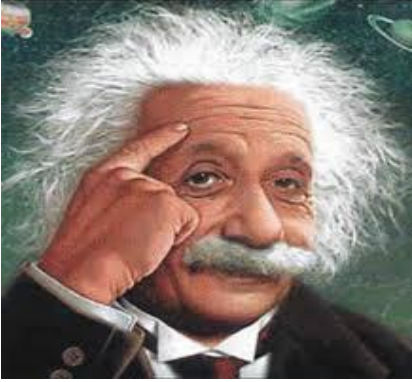
FORMAL VE İNFORMAL EĞİTİM

ÖRGÜN VE YAYGIN EĞİTİM

KÜLTÜR

KÜLTÜRLENME

Giriş

‘Öğrenmemi engelleyen tek şey, aldığım eğitim olmuştur.’

‘Eğitimdir ki bir ulusu özgür, bağımsız, şanlı, yüce bir toplum halinde yaşatır veya esirliğe ve sefalete sürükler.’

EĞİTİM

Kişinin davranış örüntülerini değiştirme sürecidir (Tyler).

Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci olarak ele alınmiştır (Ertürk).

İnsan davranışlarında bilgi, beceri, anlayış, ilgi, tavır, karakter ve önemli sayılan kişilik nitelikleri yönünden belli değişmeler sağlamak amacıyla yürütölen düzenli bir etkileşimdir (Yıldırım).

İnsanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir (Fidan).

Felsefi görüşlere göre eğitim

İdealizme göre eğitim, insanın bilinçlice ve özgürce Allah'a ulaşmak için eğitim sürdürdüğü biteviye çabalardır.

Realizme göre, yerli kuşağa kültürel mirası aktararak, onları topluma uyuma hazırlama sürecidir.

Pragmatizme göre, kişiyi yaşantılarını inşa yoluyla yeniden yetiştirme sürecidir.

Marksizm'e göre, insanı çok yönlü eğitime, doğayı denetleyerek onu değiştirecek ve üretimde bulunacak biçimde yetiştirme sürecidir.

Naturalizm'e göre, kişinin doğal olgunlaşmasını artırma ve onun bu özelliğini göstermesini sağlama işidir.

Alanyazında yaygın olarak Ertürk (1972)'ün tanımı kabul edilmektedir.

Eğitim, bireylerin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı istendik değişme meydana getirme sürecidir. Bu tanımdan hareketle eğitim 5 temel öğeye sahiptir.

- amaç
- davranış
- yaşantı
- süreç
- istendik

Öğrenme

Davranışta bir değişiklik olması gerekir (gözlenebilen),

Bu değişikliklerin sürekli olması gerekir,

Bu değişikliğin tekrar ya da yaşantı sonucu olması gerekir,

Yorgunluk, hastalık, ilaç kullanımı gibi etmenlerin etkisiyle oluşmamış olması gerekir.

Davranış

Davranışlar
Senemoğlu'na göre üç
grupta
toplanmaktadır;

Doğuştan gelen
davranışlar: İçgüdüsel
ve refleksif

Geçici davranışlar:
Alkol, ilaç ve hastalık
vb. etkisinde oluşan

Sonradan kazanılan
davranışlar: Öğrenme
ürünü olan

-İstendik davranışlar:
müzik aleti çalmak

-İstenmedik
davranışlar: yalan
söyleme, yankesicilik

Formal ve İnfomal Eğitim

Formal Eğitim	İnfomal Eğitim
Amaçlıdır ve planlıdır	Belli bir amacı ve planı yoktur
Başlangıçtan sonuna kadar kontrollü ortamlarda gerçekleşir	Bireyin yaşadığı kontrollü ya da kontrolsüz her ortamda gerçekleşir.
Çoğunlukla öğretmen tarafından planlanır, öğretim yoluyla gerçekleşir. Yani öğreticiler profesyoneldir.	Planlı olmadığı için, bulunulan ortama göre şekillenir. Öğreticiler profesyonel değildir.
Amaç, bireylere olumlu davranış kazandırmaktır. Hedef önceden bellidir.	Olumlu davranışlar yanında istenmeyen davranışlarda oluşabilir. Hedefler belli değildir.

Örgün Eğitim

Yaygın/Halk Eğitim

Kitle eğitimi, yaygın eğitim, yetişkin eğitimi ve toplumsal eğitim gibi başlıklarla ele alınmaktadır.

Halk eğitiminin hedef kitlesi, yaş, eğitim d¼zeyi, oğrenme isteği, cinsiyeti ve farklı gereksinimleri olan bireylerden oluşur.

Yaş, eğitim d¼zeyi, sosyo-ekonomik, toplumsal yapı ağısından farklılıklar taşıyan bu geniş kitleyi oluşturan bireylerin halk eğitimi ağısından önemli ozelliği, okul dışında bulunmalarıdır.

Kültür

Kültür, toplumlarda şu ortak özellikleri göstermektedir;

Öğrenilmiştir.

Bütün sosyo-kültürel sistemler sürekli olarak değişime uğrarlar.

Kuşaktan kuşağa semboller aracılığıyla aktarılır.

Her kültürün bir değeri vardır.

Toplumun üyeleri arasında etkin bir etkileşim sağlar.

Toplumsal kişiliğin oluşumunda etkindir.

Toplumları birbirinden ayıran önemli bir işarettir

Kültürleme

Kültürel değerlerin bireye kazandırılması sürecidir. Kültürleme kavramı, bilinçli, ya da bilinç dışı, yaygın, kendiliğinden, rastlantısal ve bireysel öğrenmeleri ve şartlanmaları da kapsar. Bu anlamda kültürleme üç alt başlık altında toplanmaktadır.

- 1. Zoraki Kültürleme
- 2. Gelişi Güzel Kültürleme
- 3. Kasıtlı Kültürleme